

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Raport privind activitatea
regiilor autonome aflate în
subordinea Băncii Naționale
a României

2018

Raportul pentru anul 2018

Privind activitatea regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

Prezentul raport a fost elaborat în baza prevederilor art.58 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora autoritatea publică tutelară elaborează în fiecare an un raport privitor la întreprinderile publice aflate în subordine, pe care îl publică pe pagina proprie de internet.

Raportul are ca scop asigurarea transparenței activității întreprinderilor publice aflate în subordinea Băncii Naționale a României, aceasta fiind desfășurată în concordanță cu obligațiile ce le revin potrivit legislației în vigoare.

Banca Națională a României este autoritate publică tutelară pentru regiile autonome **"Imprimeria Băncii Naționale a României"** și **"Monetăria statului"**, care funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară în subordinea băncii centrale.

I. Prezentarea generală a regiilor autonome din subordinea Băncii Naționale a României

Regiile autonome „Imprimeria Băncii Naționale a României” și ”Monetăria Statului” sunt întreprinderi publice de interes național care, prin activitatea desfășurată, contribuie la realizarea atribuțiilor Băncii Naționale a României privind asigurarea bancnotelor și monedelor metalice necesare unei circulații monetare adecvate, la un nivel corespunzător standardelor băncii de emisiune.

Regiile autonome sunt organizate și funcționează în conformitate cu prevederile *Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale*, cu modificările și completările ulterioare și cu regulamentele de organizare și funcționare ale acestora, care fac parte integrantă din Hotărârea Guvernului nr.231/1991.

Obiectul principal de activitate al regiei autonome „Imprimeria Băncii Naționale a României” îl constituie fabricarea biletelor de bancă pentru acoperirea nevoilor de numerar ale țării și pentru vânzări la export în scop numismatic de către Banca Națională a României, precum și de bancnote pentru alte țări. Totodată, regia autonomă mai desfășoară și alte activități din domeniul producției tipografice diverse, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.231/1991.

Obiectul principal de activitate al regiei autonome ”Monetăria statului” îl constituie fabricarea de monede metalice pentru satisfacerea nevoilor de numerar ale țării și pentru vânzări în scop numismatic de către Banca Națională a României. Totodată, regia autonomă desfășoară și alte activități, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.231/1991.

II. Cadrul legal

Cadrul legal aplicabil include, în principal, următoarele acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 231/1991 privind înființarea regiilor autonome Monetăria statului și Imprimeria Băncii Naționale a României;
- Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a

- întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr.722/2016 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a unor prevederi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice;
- Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3145/05.12.2017 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2873/2016 privind reglementarea procedurii de raportare a unor indicatori economico-financiar de către operatorii economici cu capital/patrimoniu integral ori majoritar deținut direct sau indirect de autoritățile publice centrale ori locale, modificat și completat prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1951/2018 și prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1750/2019;
- Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice.

III. Politica de acționariat a autorității publice tutelare – Banca Națională a României

Regiile autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României" și "Monetăria Statului" sunt persoane juridice și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară în subordinea Băncii Naționale a României, fără să fie organizate sub forma societăților pe acțiuni. Conform prevederilor art. 1 paragraful al patrulea din Hotărârea Guvernului nr. 231/1991, Banca Națională a României este împuternicită să reprezinte interesele statului în consiliile de administrație ale celor două regiile autonome.

Prin activitatea desfășurată, regiile autonome contribuie la realizarea atribuției Băncii Naționale a

României privind emiterea însemnelor monetare, sub formă de bancnote și monede, ca mijloace legale de plată pe teritoriul țării, astfel încât să fie asigurat necesarul de numerar, în strictă concordanță cu nevoile reale ale circulației bănești.

Calitatea de acționar în numele statului a fost exercitată de către Banca Națională a României prin atribuțiile de autoritate publică tutelară, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea publică tutelară este preocupată să asigure un echilibru între responsabilitățile sale de reprezentare a intereselor statului, în sensul urmării unui imperativ de profitabilitate sustenabilă în activitatea celor două regii autonome și cele decurgând din exercitarea atribuțiilor specifice băncii centrale, respectiv de emisiune monetară, la realizarea cărora contribuie regiile autonome din subordine.

În formularea diverselor instrumente de acțiune vizavi de regiile autonome din subordine, prevăzute de cadrul legislativ în domeniul guvernării corporative (scrisoarea de așteptări, indicatorii de performanță, contractul de mandat, procesul de evaluare a performanței etc.), autoritatea publică tutelară urmărește principiul eficienței și profitabilității economice.

Totodată, autoritatea publică tutelară apreciază necesară o politică de dividend a statului armonizată cu nevoile investiționale ale întreprinderilor publice din subordine.

Pe parcursul anului 2018, în toate acțiunile întreprinse de Banca Națională a României în calitate de autoritate publică tutelară, aceasta a dat dovadă de transparență a activității desfășurate cu privire la întreprinderile publice pe care le are în subordine și a monitorizat publicarea pe paginile de internet ale regiilor autonome a documentelor și informațiilor prevăzute de cadrul legislativ în domeniul guvernării corporative a întreprinderilor publice.

Autoritatea publică tutelară menține pe website-ul propriu o evidență a administratorilor regiilor autonome aflate în subordine, cu datele acestora de identificare, precum și Scrisorile de așteptări elaborate pentru fiecare dintre cele două regii autonome, din care derivă obiectivele și rezultatele așteptate de la acestea.

În anul 2018, Consiliul de administrație al Regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României" a elaborat planul de administrare, iar indicatorii de performanță derivați din acesta și stabiliți în concordanță cu scrisoarea de așteptări au fost negociați cu autoritatea publică tutelară și aprobați de

aceasta. Pe baza indicatorilor de performanță aprobați, autoritatea publică tutelară realizează monitorizarea și evaluarea performanțelor regiei autonome.

În cazul Regiei autonome "Monetăria Statului" s-a elaborat componenta de administrare a planului, iar performanța așteptată de la organele de administrare ale regiei este raportată, până la momentul negocierii și aprobării indicatorilor cheie de performanță, la țintele asumate prin bugetul de venituri și cheltuieli și la obligațiile ce le revin administratorilor prin contractul de mandat.

În ceea ce privește indicatorii economico - financiari și nefinanciari realizați de cele două regii autonome în anul 2018, se consemnează o evoluție favorabilă a acestora, în sensul înregistrării unui profit brut mai mare decât cel planificat, în principal, pe fondul diminuării valorii cheltuielilor totale realizate de cele două regii autonome.

Regiile autonome nu au estimat și nu au înregistrat în anul 2018 plăți restante (conform datelor din tabelul nr. 1).

*Tabel nr.1
- mii lei*

INDICATORI	<i>Imprimeria BNR</i>			<i>Monetăria Statului</i>		
	Buget 2018	Realizări 2018	Variație %	Buget 2018	Realizări 2018	Variație %
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Venituri totale	82.500	78.796	-4	68.983	69.172	+0,3
Cheltuieli totale	72.047	63.796	-11	64.691	64.051	-1
Rezultat brut (profit / pierdere)	10.453	15.000	+44	4.292	5.121	+19
Profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit	8.728	12.506	+43	3.456	4.001	+16
Nr. mediu de salariați total	140	138	-1	324	316	-2
Plăți restante	-	-	-	-	-	-
Creanțe restante	-	-	-	-	13	-

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2018, BVC 2018 aprobate prin HG nr. 497/2018 și nr.991/2018

Prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat al anului 2018 s-a estimat că activitatea regiilor

autonome urmează să fie generatoare de profit, acesta fiind prognozat la o valoare netă de 8.728 mii lei în cazul regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României", respectiv de 3.456 mii lei pentru regia autonomă "Monetăria statului". Profitul realizat în anul 2018 de cele două regii autonome a depășit nivelul estimat cu 43% (+3.778 mii lei) în cazul regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României", respectiv cu 16% (+545 mii lei) în cazul regiei autonome "Monetăria statului", în principal, ca urmare a reducerii costurilor totale ale regiilor față de cele planificate. Valoarea patrimoniului regiilor autonome nu a înregistrat modificări în anul 2018 față de anul precedent, menținându-se la nivelul total de **950 mii lei**, din care 370 mii lei reprezintă patrimoniul regiei autonome Imprimeria Băncii Naționale a României, iar 580 mii lei este valoarea patrimoniului deținut de regia autonomă Monetăria statului (conform datelor din tabelul nr. 2).

*Tabel nr. 2
- mii lei*

INDICATORI	Total		Imprimeria BNR		Monetăria Statului	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Patrimoniul regiilor autonome	950	950	370	370	580	580

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2018

Vărsămintele virate la bugetul de stat de regiile autonome din subordinea Băncii Naționale a României, în anul 2018, au fost în sumă de 23.140 mii lei (conform tabelului nr.3). Acestea au fost aferente atât exercițiului financiar 2017, cât și exercițiilor financiare anterioare anului precedent, în cazul regiei autonome "Monetăria Statului". Vărsămintele virate bugetului de stat au fost determinate potrivit legii și prevederilor memorandumului Ministerului Finanțelor Publice privind repartizarea unei cote de minimum 90% din profitul net al anului 2017.

*Tabelul nr.3
- mii lei*

Specificații	2017	2018
Total valoare vărsăminte convenite bugetului de stat, virate în perioada de raportare din profitul regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României, din care:	23.842	23.140
Imprimeria Băncii Naționale a României	16.847	15.397
Monetăria Statului	6.995	7.743

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2018

Politica de vărsăminte din profiturile nete ale regiilor autonome are în vedere inclusiv nevoile de re tehnologizare a activității, care trebuie să conducă la o performanță îmbunătățită a activității regiilor și la reducerea costurilor asociate.

Pe parcursul anului 2018, consiliile de administrație ale regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României, constituite cu respectarea prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011*, au declanșat și derulat procesul de selecție a directorilor, acesta fiind finalizat în cazul Regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României".

Preocuparea Consiliului de administrație al Regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României" pentru implementarea cadrului normativ în domeniul guvernancei corporative a fost în concordanță cu așteptările semnificative ale autorității publice tutelare, aspect confirmat și în contextul procesului de monitorizare și evaluare a performanței regiei autonome de către autoritatea publică tutelară.

În ceea ce privește Regia autonomă "Monetăria Statului", autoritatea publică tutelară a declanșat pe parcursul anului 2018 un nou proces de selecție al administratorilor, ca urmare a încetării contractelor de mandat prin acordul de voință al părților semnatare, punând astfel bazele ca un nou consiliu de administrație să finalizeze implementarea cadrului normativ în materia guvernancei corporative, prioritară fiind numirea conducerii executive a regiei potrivit prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011*.

IV. Modificări strategice în funcționarea întreprinderilor publice (fuziuni, divizări, transformări, modificări ale structurii de capital etc.)

În cursul anului 2018 nu au intervenit modificări strategice în funcționarea regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României, de tipul celor menționate.

V. Evoluția performanței financiare și nefinanciare a regiilor autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

Performanța financiară realizată de cele două regii autonome pe parcursul exercițiului financiar 2018,

relevă preocuparea pentru menținerea unei profitabilități sustenabile în desfășurarea activității acestora, în strictă concordanță cu cerințele băncii centrale prin care aceasta asigură din punct de vedere cantitativ, valoric și în structura pe cupiuri numerarul necesar bunei desfășurări a circulației monetare.

Din analiza datelor prezentate în tabelul nr. 4, se constată o creștere a cifrei de afaceri totale a celor două regii autonome, care a consemnat în anul 2018 o valoare de 146.149 mii lei, în creștere față de anul precedent, evoluție la care a contribuit majorarea cu 41% (+20.986 mii lei) a cifrei de afaceri înregistrată de Regia autonomă "Monetăria Statului". Evoluția menționată a avut ca impact și creșterea profitului net al acesteia cu 57% (+1.446 mii lei).

În cazul Regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României" prezintă relevanță creșterea de 2,5 ori (+63.348 mii lei) a valorii activelor imobilizate, evoluție determinată de finalizarea procesului investițional de re tehnologizare a imprimării bancnotelor, prin punerea în funcțiune a trei echipamente noi, care alături de utilajele achiziționate în anii anteriori formează o linie de fabricație modernă și completă pentru tipărirea biletelor de bancă românești. Prin aceste dotări se continuă procesul de pregătire din punct de vedere tehnic și logistic pentru fabricarea bancnotelor euro, începând din momentul în care România va adera la Zona Euro.

*Tabel nr.4
-mii lei-*

INDICATORI	Total regii		Imprimeria BNR		Monetăria Statului	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Active imobilizate	65.531	128.275	40.841	104.189	24.690	24.086
Active circulante	78.458	76.200	40.828	40.112	37.630	36.088
Capitaluri - total	126.301	119.668	70.176	67.286	56.125	52.382
Cifra de afaceri neta	131.611	146.149	80.365	73.917	51.246	72.232
Venituri totale	143.619	147.968	83.587	78.796	60.032	69.172
Cheltuieli totale	120.066	127.847	63.581	63.796	56.485	64.051
Profit brut	23.553	20.121	20.006	15.000	3.547	5.121
Profit net	19.301	16.507	16.746	12.506	2.555	4.001
Număr mediu de salariați	459	454	139	138	320	316

Sursa: Situațiile financiare ale regiilor autonome pentru anul 2018

În ceea ce privește activele circulante ale celor două regi autonome, valoarea acestora a înregistrat o scădere, după cum urmează:

- cu 1,8% (-716 mii lei) la R.A. "Imprimeria Băncii Naționale a României", determinată de reducerea producției în curs de execuție;
- cu 4% (-1.542 mii lei) la R.A. "Monetăria Statului", determinată de reducerea valorii creanțelor și a stocurilor.

Numărul mediu de salariați a înregistrat o ușoară scădere în anul 2018 față de anul anterior ca urmare, în principal, a faptului că o parte dintre salariați au îndeplinit condițiile de pensionare.

IV. Politicile economice și sociale implementate de regiile autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României

Politicile economice și sociale implementate de regiile autonome sunt armonizate cu prevederile legale aplicabile și sunt realizate astfel încât activitatea desfășurată să fie în continuare generatoare de profit.

Regiile autonome și-au desfășurat activitatea respectând principiile contabile generale.

Astfel, metodele și principiile economice/contabile aplicate în 2018 au fost în conformitate cu legislația în vigoare, respectiv cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare.

În cursul anului 2018, la Regia autonomă "Imprimeria Băncii Naționale a României" a fost finalizat procesul investițional de re tehnologizare a activității de imprimare a bancnotelor, iar la regia autonomă "Monetăria statului" procesul de re tehnologizare se află în curs de desfășurare. Implementarea acestui proces va conduce la creșterea productivității, a calității produselor finite, la reducerea pierderilor tehnologice, precum și la utilizarea mai eficientă a resursei umane disponibile.

În privința politicilor sociale, regiile autonome au avut în vedere asigurarea unor standarde corespunzătoare pentru desfășurarea activității salariaților, măsurile aplicate în cursul anului 2018 fiind în conformitate cu reglementările în vigoare, dintre care enumerăm: acordarea de tichete de masă, asigurarea necesarului de echipament individual de protecție a muncii, asigurarea de cursuri de formare profesională, asigurarea salariului minim.

VII. Date privind opiniile cu rezerve ale auditorilor externi și preocupările de înlăturare și prevenire a acestora

Referitor la opiniile auditorilor externi, precizăm că aceștia au desfășurat auditul în conformitate cu standardele internaționale de audit, adoptate de Camera Auditorilor Financiari din Romania (ISA), auditorii fiind independenți față de regii, conform cerințelor de etică profesională.

În cazul regiei autonome "Imprimeria Băncii Naționale a României", auditorul extern și-a exprimat opinia fără rezerve, consemnând faptul că situațiile financiare aferente anului 2018 ale regiei autonome oferă o imagine fidelă a poziției financiare a acesteia, a rezultatului operațiunilor sale, precum și a fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar al anului 2018, în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru regia autonomă "Monetăria Statului", opinia auditorului extern cu privire la situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2018 a fost formulată "cu rezerve", deoarece regia nu are intabulate toate imobilele.

În cursul anului 2018, Curtea de Conturi a României a efectuat o acțiune de control la regia autonomă "Monetăria Statului", cu tema "Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor", în urma căreia au fost formulate o serie de recomandări și măsuri.

Organele de conducere și administrare ale regiei autonome și-au însușit constatările auditorilor publici externi și se preocupă de înlăturarea abaterilor și remediarea deficiențelor constatate.

VIII. Concluzii

Rezultatele economico - financiare înregistrate de regiile autonome aflate în subordinea Băncii Naționale a României în anul 2018 sunt în ansamblul lor favorabile, evidențiind preocuparea comună a autorității publice tutelare și a întreprinderilor publice pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență și profitabilitate.

Autoritatea publică tutelară remarcă eforturile susținute ale administratorilor Regiei autonome " Imprimeria Băncii Naționale a României " pentru finalizarea procesului investițional de

re tehnologizare a activității de imprimare a bancnotelor, precum și pentru adoptarea și implementarea unui ciclu complet de monitorizare a performanței pe baza principiilor guvernantei corporative a întreprinderilor publice.

În contextul celor expuse în prezentul raport, apreciem că îmbunătățirea și consolidarea performanțelor regiilor autonome din subordinea Băncii Naționale a României se va realiza pe parcursul anului 2019 inclusiv prin implementarea următoarelor măsuri:

- continuarea procesului de implementare a cadrului de guvernanță corporativă la Regia autonomă “Monetăria Statului” prin finalizarea procesului de selecție a administratorilor și a directorilor;
- stabilirea indicatorilor cheie de performanță financiari și nefinanciari pentru administratorii Regiei autonome “Monetăria Statului” și negocierea acestora cu autoritatea publică tutelară;
- monitorizarea performanței activității celor două regii autonome pentru care Banca Națională a României îndeplinește calitatea de autoritate publică tutelară;
- întărirea disciplinei financiare prin implementarea recomandărilor formulate, după caz, de către auditorii externi în cadrul rapoartelor anuale de audit;
- implementarea unui proces sustenabil de investiții la Regia autonomă “Monetăria Statului”, în vederea dezvoltării și modernizării activității regiei;
- orientarea acțiunilor către aspecte legate de implementarea mecanismelor de bună guvernare, integritate, evitare a conflictelor de interese, creșterea eficienței activității.

